

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಕುರಿತಾದ ಅವಲೋಕನದ ಹಿಂದಿನ ಮೂಲತತ್ವಗಳು - ಪಿಯರ್ ಬೋಡ್ಯು

ಸಂಪಾದಕರ ನುಡಿ

ಪಿಯರ್ ಬೋಡ್ಯು ಅವರ ವಿಶಿಷ್ಟ ಚಿಂತನೆಗಳು ಮತ್ತು ಬರಹಗಳು ಸುಮಾರು ಎರಡು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರದಂಥ ಜ್ಞಾನಶಾಖೆಯ ಮೇಲೆ ಮಹತ್ತರ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿದ್ದವು. ಸಮಾಜದ ಸಂರಚನೆ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯಕ್ರಮಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯಿತ್ತು. ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಯುತರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಸುಧಾರಣೆಯ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಫ್ರೆಂಚ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 'ದಿ ಕರಿಕ್ಯುಲಂ ಜರ್ನಲ್'ನ ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿತವಾದ ಈ ಲೇಖನವು ಶಿಕ್ಷಣಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಲಿಯೋನೆಲ್ ಜೋಸ್ಪಿನ್ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮೊದಲ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಸಾಗಬಹುದಾದ ಹಾದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಹತ್ವದ ಹೇಳಿಕೆಯಾಗಿದ್ದು 1980ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್. ವೇಲ್ಸ್ ಮತ್ತಿತರ ಕೆಲವು ದೇಶಗಳು ಅನುಸರಿಸಿದ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ವೈದ್ಯಶ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಪೀಠಿಕೆ

ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪಿಯರ್ ಬೋಡ್ಯು ಮತ್ತು ಫ್ರಾಂಕೋ ಗ್ರಾಸ್ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು 1988ರ ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದರು. ಜ್ಞಾನದ ಏಕತೆ ಮತ್ತು ಸುಸಂಬಂಧತೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಕುರಿತ ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗೆ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಲು ರಚಿಸಲಾದ ಈ ಸಮಿತಿಯ ಇತರ ಸದಸ್ಯರು: ಪಿಯರ್ ಬಾಕ್, ಪಿಯರ್ ಬರ್ಗ್, ರೆನೆ ಬ್ಲಾನ್ಡೆ, ಜ್ಯಾಕ್ವೆಸ್ ಬೌರೆಸ್, ಜೀನ್ ಕ್ಲಾಡ್ ಷೆವಾಲಿಯೆರ್, ಹ್ಯೂಬರ್ಟ್ ಕ್ಯಾನ್ಡಮೈನ್ಸ್, ಡೈಡಿಯರ್ ಡೆ ಕುನ್ನಾ ಕ್ಯಾಸೆಲ್, ಜ್ಯಾಕ್ವೆಸ್ ಡೆರಿಡಾ, ಫಿಲಿಪ್ಪಿ ಜೌಟಾರ್ಡ್, ಎಡ್ವರ್ಡ್ ಮ್ಯಾಲಿನ್ಬಾರ್ಡ್, ಫ್ರಾಂಕೋ ಮ್ಯಾತೆ.

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಿಗೆ, ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗಬಹುದಾದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ಈ ತತ್ವಗಳು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ (pedagogical) ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಈ ತತ್ವಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಅರಿವಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರು ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬಹುದಾದ ಉಹನೆಗಳು (assumption) ಮತ್ತು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನದ ವಾಸ್ತವಿಕ ತಾರ್ಕಿಕ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವಂತೆ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಬೌದ್ಧಿಕತೆಯ (rigour) ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದರು. ಸಮಿತಿಯು ನೇರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ರೂಪರೇಖೆಯ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವ

(intervene) ನಿರೀಕ್ಷೆಯೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕಡ್ಡಾಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಹಂತಹಂತದ ಬದಲಾವಣೆಗಾಗಿ ಪ್ರಮುಖ ಧೈಯೋದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸಮಿತಿಯು ಬಯಸಿತು. ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ (ಅಥವಾ ಮುಂಗಂಡು) ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ಆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಕೆಲ ಸಮಯ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ.

ಇದಾದ ನಂತರ ಜ್ಞಾನದ ಪ್ರತಿ ಮುಖ್ಯ ಶಾಖೆಯ ಬಗೆಗೂ ಪರಿಣತರ ಕಾರ್ಯಪಡೆಗಳು ತೀವ್ರತರದ ಅವಲೋಕನ ನಡೆಸುತ್ತವೆ. 1989ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮುಕ್ತಾಯದ ಹಂತಕ್ಕೆ ಬರುವ ನಿಯತ ವರದಿಗಳ ಮೂಲಕ ಅವರು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲಾದ ತತ್ವಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಕುರಿತಾದ ಅನೇಕ ನಿಖರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರ್ಶ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಆದರ್ಶ ವಿಷಯವಸ್ತುವನ್ನೇನೂ ಅವರು ವಿವರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಜ್ಞಾನಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಪುನಾರಚಿಸುವುದನ್ನು, ಜ್ಞಾನದ ಸಂವಹನೆಗೆ ಹೊಸ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ನೀಡುವುದನ್ನು, ಚಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಮತ್ತು ಅಪ್ರಸ್ತುತವಾದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಕೈ ಬಿಡುವುದನ್ನು, ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ನಿಷ್ಪನ್ನಗೊಂಡ ಅಥವಾ ಅರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಕಾಸದಿಂದ ಕುಡಿಯೊಡೆದ ಹೊಸ ಜ್ಞಾನವನ್ನು, ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ. ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷಯತಜ್ಞರು ಭಾಗವಹಿಸುವ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಾವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳು ಚರ್ಚೆಗೊಳಪಡುತ್ತವೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಹಿಂದಿನದನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕುವ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಬಹುತೇಕ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳು ಸಮರ್ಥನೀಯವಾಗಿವೆ. ಹಿಂದಿನಕಾಲದಿಂದ ಪಾರಂಪರಿಕವಾಗಿ ಬಂದದ್ದನ್ನು ಸಾರಾಸಗಟಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಬಾರದೆನ್ನುವ ಮನೋಧರ್ಮವು ಮುಖ್ಯ. 'ಹಳಸಲಾದ' ವಿಷಯಗಳು ಮತ್ತು 'ಇನ್ನೂ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ' ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕಾಲಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ನಿಖರವಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ಹಿಂದಿನದರ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿನ ಅಳವಡಿಕೆಯ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಹೊಸ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯ.

ಹೀಗೆ ನಿರೂಪಿತವಾದ ತತ್ವಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೂಪುರೇಷೆ ಮತ್ತು ವಿಧ್ಯುಕ್ತ ಸಾರಾಂಶಗಳನ್ನು ಮುಂಬರುವ ದಿನಗಳಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಮರ್ಥಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ಆ ಕಾರ್ಯೋಜನೆಗಳು ಈ ತತ್ವಗಳ ತರ್ಕ ನಿಷ್ಕರತೆಯಿಂದಲೇ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಪಡೆಯುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಪಠ್ಯವಸ್ತುವಿನ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆ ಮತ್ತು ಭಿನ್ನತೆಯ ವಿಂಗಡಣೆಯಲ್ಲಿ ಈ ತತ್ವಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಒರೆಗೆ ಹಚ್ಚುವುದೂ ಆಗಿವೆ.

ಮೊದಲ ತತ್ವ

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಮತ್ತು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳು (ಪ್ರಮುಖ ಉದಾಹರಣೆ ಎಂದರೆ ಯುರೋಪಿನ ಏಕೀಕರಣ) ಕೋರುವ ಹೊಸ ಹೊಸ ಮಾಹಿತಿ, ಜ್ಞಾನ, ತಿಳಿವುಗಳನ್ನು ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ವಿಷಯವಸ್ತುವನ್ನು ನಿಯತವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಹೊಸತನ್ನು ಸೇರಿಸುವಾಗ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನಾವುದಾದರೂ ಭಾಗವನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿ ಪಠ್ಯದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸಬೇಕು.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗದ ಕಾರಿಣ್ಯವನ್ನು, ಅಥವಾ ಹರಹನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಜ್ಞಾನದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಅಥವಾ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಬದಲಾಗಿ, ಇಂತಹ ಕಡಿತವನ್ನು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಒಟ್ಟಾರೆ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತಿರಬೇಕು. ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾಗುವ ಸಮಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಸಿ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ ಕಲಿಕೆಯ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯ ಓದುವಿಕೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸುಧಾರಣೆ ತರಬೇಕು. ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಪಠ್ಯದೊಡನೆ ಶ್ರವಣ, ದೃಶ್ಯ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನೂ ನಾವಿಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದು. ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ವಿಧಾನಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಚರ್ಚೆ/ಸಂವಾದವು ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಸ್ಪದ ನೀಡುವಂತಿರಬೇಕು. ಇವಿಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕಲಿಕೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವು ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಬದಲಾಗಬೇಕು ಎಂದೂ ಇದರ ಇಂಗಿತ. ಸಾಧನೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವು ಭಾರಿ ಮತ್ತು ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಪರೀಕ್ಷಾ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಆಧರಿಸಿರಬಾರದು. ಅಗತ್ಯ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ನಿರಂತರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು ವರ್ಷಾಂತ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ವಿಭಿನ್ನ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗಳಿಸಿದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ, ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಫಲಿಸುವಂತಿರಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಂದ ಸೃಜನಾತ್ಮಕತೆ, ನಿರ್ಣಾಯಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಗಳಿಸಿದ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಅಳೆಯುವಂತಿರಬೇಕು.

ಎರಡನೇ ತತ್ವ

ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ವರೂಪದ ಅನ್ವಯಿಸುವಿಕೆ, ಮತ್ತು ಸಿಂಧುತ್ವಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಕ ಜಾಗೃತ ಚಿಂತನೆಗೆ ದಾರಿಯಾಗಬಹುದಾದ ಎಲ್ಲಾ ಆಯಾಮಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವು ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಹ್ಲಾದಕರವಾಗಿ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ವಿಧಾನಗಳತ್ತ ಹೊರಳಬಾರದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣವು, ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಮಧ್ಯಮಧ್ಯೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲೋದ್ದೇಶಗಳ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಎನ್ನಬಹುದಾದ, ಅಸಮರ್ಥನೀಯ ಕಂದಕಗಳನ್ನು ಬಿಡಬಾರದೆನ್ನುವುದು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ (ಅಥವಾ ಎಲ್ಲರೂ) ಕಲಿಸಬಹುದು ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿರುವ ಆದರೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಯಾರೂ ಕಲಿಸಿಯೇ ಇರದಿರಬಹುದಾದ ಜ್ಞಾನ ಅಥವಾ ಚಿಂತನೆಯ ಮೂಲಭೂತ ವಿಧಾನಗಳಿಗೆ ಗಮನ ನೀಡಬೇಕು.

ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಚಿಂತನಶೀಲವಾಗಿ ಮತ್ತು ವಿಚಕ್ಷಣಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸಂಯೋಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಅಥವಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ. ನಿಗಮನಾತ್ಮಕ

(deductive) ಪದ್ಧತಿ, ಪ್ರಾಯೋಗಿಕತೆ, ಚಾರಿತ್ರಿಕ, ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ಅವಲೋಕನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಇಂಥಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದಾದ ಅಸಮತೋಲನೆಯನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸಲು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಚಿಂತನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕು. ಇದರ ಫಲವೇ ಗುಣಾತ್ಮಕ ತಾರ್ಕಿಕತೆಯ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಮರುಮೌಲ್ಯಮಾಪನ. ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ತರ್ಕದ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಮಾದರಿಯನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕಲಿಸುವ ಅಗತ್ಯದ ಮೂಲ್ಯ (appraisal) ನಿಷ್ಕರ್ಷೆ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಮಾದರಿಗಳ ತಾತ್ಕಾಲಿಕತೆಯ ಸ್ಪಷ್ಟ ಪರಿಗಣನೆ, ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಮುಖ ಜ್ಞಾನ ಶಾಖೆಯು (ಅವುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗುವ ಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗವೂ) ವಿಭಿನ್ನ ಚಿಂತನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತವೆಯೇ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ನೀಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದೂ ಅಗತ್ಯ. ಕೆಲವು ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗಗಳ ತರ್ಕ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಮರು ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಒಡ್ಡಬಹುದು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಲಮಾನದಲ್ಲಿ ಮೌನಸಮ್ಮತಿ ಪಡೆದಿರುವ, ಆದರೆ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಮುಂದಿನ ಕಾಲಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ರವಾನೆಯಾಗದ - ಉದಾ: ನಿಘಂಟುಗಳ ಬಳಕೆ, ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತರೂಪಗಳ ಬಳಕೆ, ಸಂವಹನದ ಕೌಶಲ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರೀಕರಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಪರಿವಿಡಿಯ ರಚನೆ, ದೃಶ್ಯಗ್ರಹಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಂಯೋಜನೆ, ಮಾಹಿತಿಕೋಶದ ಬಳಕೆ, ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯ ರಚನೆ, ದಾಖಲೆಗಳ ಶೋಧಕೌಶಲ, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಮಾಹಿತಿಯ ಬಳಕೆ, ಸಂಖ್ಯಾಕೋಷ್ಟಕಗಳ ಅಥವಾ ನಕ್ಷಾಕೋಷ್ಟಕಗಳ ಗ್ರಹಿಕೆ, ಮುಂತಾದ- ಕೆಲವು ತಂತ್ರಗಳ ಸೂಕ್ತ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳೂ ನಿರ್ಧರಿತವಾಗಬೇಕು. ಬೌದ್ಧಿಕ ಶೋಧನೆಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಒದಗಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ (ಕಡ್ಡಾಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಕಲೆ ಅಥವಾ ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವ ಕಲೆ ಮುಂತಾದ) ವಿವೇಚನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದರೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯಿಂದಾಗಿ ಆಗುವ ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇರಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೂರನೇ ತತ್ವ

ಮುಕ್ತತೆಯ, ನಮ್ಮತೆಯ, ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಒಡ್ಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಗಳು ಒಂದು ಚೌಕಟ್ಟು ಎನ್ನಬಹುದೇ ಹೊರತು ಅದೊಂದು ಬಂದಿಖಾನೆಯೇನಲ್ಲ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲೇರುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗಬೇಕು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಕರು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಸಹಕರಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ತರಗತಿ ಅಥವಾ ವಯೋಮಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಮಗ್ರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿಭಿನ್ನ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲುಮೇಲಕ್ಕೆ ಏರುವಿಕೆ (ಲಂಬ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿ

ಪ್ರಗತಿ ಮತ್ತು ಸುಸಂಬಂಧತೆ (ಸಮತಲ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯ) ಇರಬೇಕು. ಇದು ಇಡೀ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ತರಗತಿ ಅಥವಾ ವಾರ್ಷಿಕ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾನವಾಗಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿರಬೇಕು.

ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಧೋರಣೆಯದಾಗಿ ಇರಬಾರದು. ಪರಿಗಣಿಸಲಾದ ಜ್ಞಾನದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸ್ಪಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ತಿಳಿವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಪೋಷಕರಿಗೆ ಇದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರದಂತಿರಬೇಕು (ವರ್ಷದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ನೀಡಲು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಹೇಳಬಹುದು). ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅದರ ಹಿಂದಿನ ತಾತ್ವಿಕತೆಯ ಪರಿಶೀಲನೆ, ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದ ಮೂಲೋದ್ದೇಶಗಳು, ಅಗತ್ಯ ಪೂರ್ವಪೇಕ್ಷಿತೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯಗಳು ಮೊದಲಾದವುಗಳೊಡನೆ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಇವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆಯೆಂಬ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನೂ ಅದು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು.

ಬೇರೆಬೇರೆ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗಗಳ ವಿಭಿನ್ನ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿನ ಪಠ್ಯವಸ್ತು ಮತ್ತು ಮೂಲೋದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧಗಳ ಮೂಲಕ ಗ್ರಹಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ವಿವರಿಸಬೇಕು. ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯು, ಈ ಒಟ್ಟು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಇತರ ಉಪಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಪುನರಾವರ್ತನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮುನ್ನೂಚನೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಪುನರುಕ್ತಿಯು ಮೂಲಭೂತ ಜ್ಞಾನದ ಗಳಿಕೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾತ್ರ. ಒಂದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನೆಲೆಗಳಿಂದ ಪರಿಭಾವಿಸುವುದು (ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳ ನಿಯಮವನ್ನು (law of perspective) ಕಲೆಯ ಚರಿತ್ರೆ ಅಥವಾ ಗಣಿತದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಿಂದ) ಉಪಯುಕ್ತವಾದರೂ ಸಹ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶವೂ ಸಾಧಿತವಾಗುವುದಿಲ್ಲವಾದರೆ ಈ ಬಗೆಯ ಅನಗತ್ಯ ಪುನರುಕ್ತಿಗಳನ್ನು, ಪುನರ್ಬಳಕೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದೇ ವಿಶೇಷ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗದ ಬೇರೆಬೇರೆ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಒಂದೇ ಹಂತದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ - ಈ ಎರಡೂ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಸತ್ಯ.

ವಿಕಸನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಸುಸಂಬಂಧ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಕೋರ್ಸುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ನಾವು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ನಿಖರವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಪೂರ್ವಜ್ಞಾನ (ಅಸಂಗತ ಮತ್ತು ಅಸ್ಪಷ್ಟ ತಲೆಬರಹಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಾರದು) ಮತ್ತು ವರ್ಷಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ತಲುಪಬೇಕಿರುವ ಜ್ಞಾನದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮೊದಲೇ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು. ಬಹುತೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ (ಇದು ಯಶಸ್ವಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಬೇಕು) ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಮೂಲಭೂತ ವಿಶೇಷ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯವನ್ನು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಮೂಲಕವೇ ಕಲಿಸಬೇಕು. ಆ ಮೂಲಕ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಯು ಸರಳ ಆರಂಭದಿಂದ ಆಯಾ ವಿಭಾಗದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಗತ್ಯಗಳ ಮತ್ತು ಚಿಂತನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಪರಿಣತಿ ಪಡೆಯುವವರೆಗೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ ಇರಬೇಕು.

ವಿಭಿನ್ನ ವಿಶೇಷ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗಗಳು ಕೊಡಮಾಡುವ ಕೋರ್ಸುಗಳ ನಡುವೆ ಸುಸಂಬಂಧತೆ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಹಂತದಲ್ಲೂ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಸುಸಂಬಂಧತೆಯ ಖಾತರಿಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ಪುನರಾವರ್ತನೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಸಾಮಾನ್ಯ (Common) ಕೋರ್ಸಿಗಾಗಿ - ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲೂ - ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ.

ವಿದೇಶೀ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಯಥಾವತ್ ನಕಲು ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವೇನೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಅದರಲ್ಲೂ ಯುರೋಪಿನ ದೇಶಗಳ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಹೋಲಿಕೆಗಳಿಂದ ಒಂದು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ. ಈ ಹೋಲಿಕೆಗಳು ಆಯಾ ಪಠ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿನ ಕಂದರಗಳು, ಲೋಪಗಳನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತರುವ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಪದ್ಧತಿಯ ಪಳೆಯುಳಿಕೆಗಳನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕಲು ಪರವಾನಗಿ ಪಡೆಯುವ ಮಾರ್ಗವಾಗಿವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಇತರ ಐರೋಪ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳೊಡನೆ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೇಶದ ಅನುರೂಪತೆಯು ಹೆಚ್ಚುವುದಲ್ಲದೆ, ಸಂಭಾವ್ಯ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಎದುರಾಗಬಹುದಾದ ಪ್ರತಿಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲೂ ಇದು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು, ಸ್ಥಾಪಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಜಾಗೃತ ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟ ಮರುಚಿಂತನೆಗೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಒಯ್ಯುತ್ತದೆ.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ತತ್ವ

ಕಡ್ಡಾಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ಕಡ್ಡಾಯತನ (compulsoriness) ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳೆಂಬ (transmittability) ಎರಡು ಚರಾಂಶಗಳನ್ನು ಸದಾ ಸಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೆಡೆ, ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿನ - ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಥವಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ - ಒಂದು ಬಗೆಯ ಜ್ಞಾನಲೋಕ ಅಥವಾ ಚಿಂತನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಆರ್ಜನೆಯು (acquisition) ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯ; ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ, ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ, ಅದರ ಸಂವಹನದ ಸಾಧ್ಯತೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಕಠಿಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಜ್ಞಾನದ ಯಾವುದೇ ಅಪಕ್ವ ಪ್ರಸರಣವನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕಲು ಈ ತತ್ವವು ನೆರವಾಗಬೇಕು. ಸಮರ್ಪಕ ಸಂವಹನ ಮತ್ತು ಅವಶ್ಯವೆಂದು ಕಂಡ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಸಮೀಕರಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಲು (ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸಮಯ ನಿಗದಿ, ಕಲಿಕಾ/ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ) ಈ ತತ್ವವು ದಾರಿಯಾಗತಕ್ಕದ್ದು. ನೈಜ ಪ್ರಸರಣ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಉತ್ತಮ ಕಲ್ಪನೆಗಾಗಿ, ಜ್ಞಾನಶಾಖೆಯ ಅಥವಾ ಚಿಂತನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಒಂದು ನಿಗದಿತ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ತರದಿಂದ ಬಂದ, ಪ್ರಗತಿಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿರುವ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಶೇಷ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸಲಾದ ಜ್ಞಾನದ ಪರಿಣತಿಯ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನೂ ನಾವು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ನೈಜ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ ನಂತರವೇ ಆಯಾ ಕೋರ್ಸಿಗೆ ಅಂತಿಮ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯವಸ್ತುವಿನ ಅಂತಿಮ ಮರುರೂಪಣವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಸಮರ್ಪಕ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಜರುಗಬೇಕು. ಅಧ್ಯಯನಾವಕಾಶ ರಜೆಗಳು (sabbatical leave) ಮತ್ತು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕಾರ್ಯನಿಯೋಜನೆಯ ವರ್ಗಾವಣೆ, ಅಂದರೆ ಪ್ರತಿನಿಯುಕ್ತಿಯ (secondment) ಮೂಲಕ ಅಳವಡಿಕೆಯ ನಿಟ್ಟಿನ ಶಿಕ್ಷಕರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಅವರು ಹೊಸ ಜ್ಞಾನಶಾಖೆಗಳಿಗೆ, ನೂತನ ಚಿಂತನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊಸ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೊಸ ಪದವಿಗಳನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಅವಕಾಶಗಳೂ ಇರಬೇಕು.

ಇದಲ್ಲದೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ, ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಮಿನಿಟೆಲ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ/ಅಂತರ್ಜಾಲ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ತರುವುದು ಮತ್ತು ಹೊಸ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿ, ನೇರವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾದ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಬೋಧನಾ ಸಂಶೋಧನೆಯ ನಿರಂತರ ಶೋಧಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ಥಾನ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕಿದೆ.

ಐದನೇ ತತ್ವ

ಕಲಿಕಾ ವಿಧಾನಗಳ ವೈವಿಧ್ಯಮಯತೆಯಿಂದಾಗಿ ಜ್ಞಾನಪ್ರಸರಣದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಲು [ಜೊತೆಜೊತೆಗೇ ಕೇವಲ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಜ್ಞಾನ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಮಕ್ಕಳು ಪಡೆಯಲೇಬೇಕಾದ ನೈಜ ತಿಳಿವನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಾ] ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಸುವ ವಿಶೇಷ ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಆ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಕಡ್ಡಾಯ ವಿಷಯಗಳಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಯಾವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಐಚ್ಛಿಕವಾಗಿಸಬಹುದು ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಬೇರೆಬೇರೆ ವಿಶೇಷ ವಿಭಾಗಗಳ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಹೊತ್ತ ಶಿಕ್ಷಕರು ಒಂದೆಡೆ ಸೇರಿ ಪ್ರಾಶ್ನಿಕ ವಿಧಾನ ಅಥವಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯ ಮುಂತಾದ ಸಮುದಾಯ ಆಧಾರಿತ ಮತ್ತು ಗುಂಪುಕಲಿಕೆಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು.

ತಿಳಿವು ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನಶಾಖೆಗಳ ಹೆಚ್ಚಳದಿಂದಾಗಿ ವಿಶ್ವಕೋಶದಂತೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಲಿತೇ ತೀರುವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಈಗ ಅಸಿಂಧುವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ವಿಶೇಷ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನೂ ಕಲಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ವಿಶೇಷ ವಿಷಯವನ್ನು ಆಧ್ಯಂತ ಅರಿಯುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವಂತಾಗಿದೆ. ಹೊಸ ಜ್ಞಾನಶಾಖೆಗಳು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿ ಮೂಲಭೂತ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಅನ್ವಯಗಳನ್ನು ಬೆಸೆಯುತ್ತಿವೆ. ಪ್ರತಿ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿದೆಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ತಾನೇ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿಭಾಗವಾಗಿಯೂ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಈ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಜ್ಞಾನಶಾಖೆಗಳು ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇಂದಲ್ಲ ನಾಳೆ, ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ವರ್ಗೀಕರಣಗಳು ಮರುವ್ಯಾಖ್ಯೆಗೆ ಒಳಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಚಲಿತ ವಿಶ್ವಕೋಶದ ಮಾದರಿಯ, ಸಂಚಿತಜ್ಞಾನದ ಸ್ವರೂಪದ, ಸಂಕಲನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ವಿಭಾಗವಾರು ಬೋಧನೆಯ ಬದಲು ಕಡ್ಡಾಯ ಮತ್ತು ಐಚ್ಛಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಗೊಳಿಸಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಬೌದ್ಧಿಕ ಪಾತಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿರುವ ಮತ್ತು ಅವಶ್ಯವಾದ ತಿಳಿವನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವಂತಹ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಇದರೊಡನೆ ಐಚ್ಛಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಮತ್ತು ಅಂತರವಿಷಯಕ/ವಿಭಾಗೀಯ ಜ್ಞಾನವ್ಯಾಪ್ತಿಗಳ ಒಂದು ಹರಹು ಇದ್ದು, ಶಿಕ್ಷಕರ ತೊಡಗುವಿಕೆಗೆ ಆಸ್ಪದ ನೀಡುವಂತಿರಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಣಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಂರಚನೆಯ ಈ ಬಗೆಯ ವೈವಿಧ್ಯೀಕರಣ ಮತ್ತು ವಿಭಿನ್ನ ಜ್ಞಾನಶಾಖೆಗಳ ಸ್ಥಾನಮಾನವು ಪ್ರತಿ ಜ್ಞಾನಶಾಖೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಧಾನವು ಈಗಿರುವಂತೆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ನೈಜ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಮಹತ್ತರ ಅಡ್ಡಿಯಾದ, ವಿಷಯಗಳ ಸಂಚಿತ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗದೇ ಒಯ್ಯುತ್ತದೆ. ಮರುವ್ಯಾಖ್ಯೆಯು ಪರ್ಯಾಯ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಅನ್ವಯಗಳನ್ನು, ಕಡ್ಡಾಯ ಮತ್ತು ಐಚ್ಛಿಕ ಕೋರ್ಸುಗಳನ್ನು, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಗುಂಪು ಕಲಿಕೆ, ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ, ಪ್ರತಿ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ನಿಯೋಜಿತ ತರಗತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡದೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಕಾ ಸಮಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯೊಂದಿಗೆ ಶಾಲಾ ವರ್ಷದ ಆರಂಭಕ್ಕೂ ಮೊದಲೇ ತಮ್ಮ ಅಧ್ಯಯನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಾವೇ ರೂಪಿಸುವುದರಿಂದಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕಟ್ಟಡ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಉತ್ತಮ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಬಳಕೆಗೆ ಅನುವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಗತ್ಯ ಹಾಗೂ ಗುಣಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೊಂದುವಂತಿರುವ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ/ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸುವುದನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಯಾ ವಿಭಾಗ ಅಥವಾ ಸಮುದಾಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಕಟ್ಟಡ ಅಥವಾ ಶಾಲೆಗಳ ನವೀಕರಣದಲ್ಲಿ, ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.

ಗುಂಪು ಚಟುವಟಿಕೆ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ನಿರೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಅಪರಾಹ್ನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂವಾದದ ಅಭ್ಯಾಸ, ಮೌಖಿಕ ಮತ್ತು ಲಿಖಿತ ಮತ್ತು ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ಬೆಸೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆ ಎನ್ನುವುದು ಅನೇಕ ವಿಶೇಷ ವಿಷಯಗಳ ಸಂಗಮಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದು ತಾಂತ್ರಿಕವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ತಮ ಬಳಕೆಗೆ ಪೂರ್ವತಯಾರಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಒತ್ತು ಕೊಡುತ್ತಾ ಕಲಾವಿದರು, ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಮುಂತಾದ ಹೊರಗಿನ ಭಾಗೀದಾರರೊಡನೆ ಬಾಂಧವ್ಯ ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಆರನೇ ತತ್ವ

ಬೋಧನೆಯ ಸುಸಂಬಂಧತೆಯ ಪುನರ್ಬಲನದ ಕುರಿತಾದ ಕಾಳಜಿಯು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಶಿಸ್ತುಗಳ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ತರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗುಂಪು ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಂತಿರಬೇಕು. ವಿಷಯ ವಿಭಾಗದೊಳಗಣ ಭಾಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮರುಚಿಂತನೆ ನಡೆಸುವಂತೆ, ಕೆಲವು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಮರು ವಿಂಗಡಣಗಳ ಮರುಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಅದು ಮುನ್ನಡೆಸಬೇಕು.

ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ರೂಪಿತವಾದ ಬೇರೆಬೇರೆ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿರ ತರುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಮಾತ್ರವೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಪಠ್ಯವಸ್ತು ಮತ್ತು ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿರುವಂತೆ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ, ಶಿಕ್ಷಕರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಆಯೋಜಿಸಬೇಕು. ಅವರ ಬೋಧನೆಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ವಿಸ್ತೃತಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ವೈವಿಧ್ಯಮಯಗೊಳಿಸುವ ಮತ್ತು ಸಂಪದ್ಧರಿತವಾಗಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಸಜ್ಜಿತ ಕಟ್ಟಡಗಳು, ಹೊಸ ಉಪಕರಣಗಳು ಮುಂತಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಅವರಿಗೆ ಒದಗುವಂತಿರಬೇಕು. ಆ ಮೂಲಕ ಗುಂಪು ಬೋಧನೆಯ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಅವರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಭಾಗದ ನಿಖರ ಗಡಿಗಳನ್ನು ಮರುಮೂಡಿಸುವಂತಿರಬೇಕು. ಸಮನ್ವಯಕ್ಕಾಗಿ (coordinate), ಸಭೆಗಳ ಆಯೋಜನೆಗಾಗಿ, ದಾಖಲೆಗಳ ಮುದ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ, ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳೊಡನೆ ಸಂವಹನಕ್ಕಾಗಿ, ಆಯ್ದು ಕೆಲವು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿಯೇ ಕೆಲವು ಗಂಟೆಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಿದ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿ ಇರಬೇಕು.

ವಿಷಯವಾರು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹತ್ತಿರವಾದ ಬೇರೆಬೇರೆ ವಿಶೇಷ ವಿಭಾಗಗಳ ಶಿಕ್ಷಕರ ಗುಂಪು ಬೋಧನೆಯ ಬೋಧನಾ ಅವಧಿಗಳಿಗೆ ಇತರೆ ಪಾಠದ ಅವಧಿಯಷ್ಟೇ ಮಹತ್ವ ನೀಡಬೇಕು. ಅದೇ ಮನ್ನಣೆ ಸಹ ಇರಬೇಕು. ಇನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಆ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ಕಾಲಾವಧಿಯ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಆಯಾ ಶಿಕ್ಷಕರ ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ಬೋಧನಾ ಅವಧಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮಾನದಂಡಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ, ಗುಣಾತ್ಮಕವೆನಿಸಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗುಂಪಿನತ್ತ ಇವು ಲಕ್ಷ್ಯವಹಿಸಬೇಕು. ಅವರವರ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ, ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಸಮಾನ ಆಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಅಥವಾ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತತ್ವವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಈ ಗುಂಪು ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷಕರೇ ಸಮಯದ ಹಂಚಿಕೆಯ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಹಾಗೂ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ನಿಷ್ಕರ್ಷಿಸುವಂತಿರಬೇಕು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನ ಅಧಿಕೃತ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಆಕರ್ಷಕ ಹಾಗೂ ಸಮರ್ಥಗೊಳಿಸಲು, ಸುಸಜ್ಜಿತ ಆಧುನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು, ದೃಶ್ಯ-ಶ್ರವ್ಯ ತಂತ್ರಗಳು ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನೂ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಬೇಕು. ವಿಭಿನ್ನ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗಗಳ ಮತ್ತು ತತ್ಸಂಬಂಧಿ ಬೋಧನಾ ಘಟಕಗಳ ನಡುವಣ ಗಡಿಗಿರೆಗಳನ್ನು ದಾಟುವ ಮತ್ತು ಮರುಚಿಂತನೆ ನಡೆಸುವ ಬಗೆಗಿನ ಗಮನವು ಮೂಲಭೂತ ವಿಷಯಬೋಧನೆಯ ಅಸ್ಮಿತೆಗೆ ಹಾನಿಕಾರಕವಾಗಬಾರದು. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯದ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಚಿಂತನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಸುಸಂಬಂಧತೆ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆಡಹುವಂತಿರಬೇಕು.

ಏಳನೇ ತತ್ವ

ಸುಸಂಬಂಧತೆಯ (coherence) ಶೋಧವು ವಿಭಿನ್ನ ವಿಶೇಷ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಭಿನ್ನ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಐಕ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಸಮತೋಲನದ ಶೋಧನೆಗಳೊಡನೆ ಜೊತೆಗೂಡಬೇಕು. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವ

ಸಾರ್ವತ್ರಿಕತೆಯನ್ನೂ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಕಲಿಸಲಾಗುವ ಸಾಪೇಕ್ಷತೆಯನ್ನೂ ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುವುದು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಇದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಗಳ ಮತ್ತು ಜೀವನಶೈಲಿಗಳ ಬಹುತ್ವವನ್ನು ಪ್ರತಿಫಲಿಸುವಂತಿರಬೇಕು.

ಶುದ್ಧ ಮತ್ತು ಅನ್ವಯಿಕ ಜ್ಞಾನಗಳ ನಡುವಣ, ಔಪಚಾರಿಕ ಮತ್ತು ಮೂರ್ತಗಳ ನಡುವಿನ, ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಘರ್ಷಗಳನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಮೂಲಭೂತ ಬೋಧನಾವಲಯದೊಳಗೆ ಮರುಸಂಯೋಜಿಸಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ 'ಪರಿಕಲ್ಪನಾತ್ಮಕ', 'ಸೂಕ್ಷ್ಮ' ಮತ್ತು 'ಶಾರೀರಿಕ' ಎಂದು ನಮ್ಮ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಹಣೆಪಟ್ಟಿ ಹಚ್ಚಿರುವ ವಿಭಾಗಗಳ ನಡುವೆ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ನಾವು ನೀಡುವ ಒತ್ತು, ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರತಿ ಹಂತಕ್ಕೆ ಅನನ್ಯವಾಗಿರುವ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು ವೃತ್ತಿ ಸಂಬಂಧಿತವಾಗಿದ್ದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಮೂರ್ತತೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಜೀವನಕ್ಕೆ ಅವರು ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆಯುವ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು ಭಾಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಇತಿಹಾಸ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ, ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ ಇವುಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಕೈಬಿಡಬಾರದು. ಬದಲಾಗಿ ಅದು ಸ್ವಯಂ-ಮರುಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ಇತಿಹಾಸಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ಜಿತನದಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿಯೂ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅದು 'ಮಾನವತಾವಾದ'ವನ್ನು 'ಮಾನವತೆ'ಗಳ ಸ್ಥಾಯಿ ಚಿತ್ರಣಕ್ಕೆ ಇಳಿಸುವವರ ನಿಲುವೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿರಬಾರದು. ತರ್ಕವನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ ಅಥವಾ ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರದ ಬೋಧನೆಯಷ್ಟೇ ಭಾಷೆಗಳ ಬೋಧನೆ ಸಹ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಿಜಕ್ಕೂ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಗಣಿತ ಅಥವಾ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರದ ಬೋಧನೆಗಳು, ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಅಥವಾ ಇತಿಹಾಸದ ಬೋಧನೆಗಳಂತೆಯೇ, ವಿಜ್ಞಾನ ಅಥವಾ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿನ ಚಿಂತನೆಗಳ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಅಂಥ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ನಾವು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸೂಕ್ತ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮೂಲ ತಾರ್ಕಿಕತೆ ಮತ್ತು ಚಿಂತನೆಯ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಧಾನಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. (ಇದರರ್ಥವೆಂದರೆ, ಕಠಿಣ ಮತ್ತು ಅಪಲೋಕನ ಆಧಾರಿತ ತಾರ್ಕಿಕತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ತಂತ್ರಗಳು ಅಥವಾ ಸಂಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ಸಾಧನಗಳು). ಶಾಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪಾಲಕರ ಮನೋವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಈಗಲೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆವರಿಸಿರುವ ಸಂಗತಿಯಾದ ಕಲೆ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ನಡುವಿನ ವೈರುಧ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಎದುರಿಸಿ ಗೆಲ್ಲಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಏಕಕಾಲಿಕವಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನದ ಇತಿಹಾಸ ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನಮೀಮಾಂಸೆ ಎರಡನ್ನೂ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಕಲೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸೌಂದರ್ಯ ಮೀಮಾಂಸೆ ಹಾಗೂ ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯವಸ್ತುಗಳು ರಚಿಸಬಹುದಾದ ತಾರ್ಕಿಕತೆಯ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನೂ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ತತ್ವಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಪ್ರಭುತ್ವವುಟ್ಟದವರೆಗೆ ಕಲಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಈ ವಿಶೇಷ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಿರುವ ತಾರ್ಕಿಕ ಕ್ರಮವಿಧಿಗಳು ಮತ್ತು

ಸಂಬಂಧಿತ ಕೌಶಲಗಳನ್ನೂ ಕಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ/ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರದ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಭಾಷೆ/ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪಠ್ಯಗಳು, ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿವರಗಳು ಅಥವಾ ವಾದದ ವಿಧಾನಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಉಪಕ್ರಮಗಳ ಓದಿಕೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕ್ಷಮತೆಯು ಅಗತ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ತೋರುವ ಅಮೂರ್ತತೆಯನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕಬಹುದು. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಮಾನವ ವಿಜ್ಞಾನದ ಭಾಗವಾಗಿರುವ ಆಲೋಚನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು, ಎಲ್ಲಾ ವಿಜ್ಞಾನಗಳು ಕಲಿಸುವ ತರ್ಕಬದ್ಧ, ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ-ಚಿಂತನೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಇದರ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇವು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜ್ಞಾನದ ಹರಹನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿವೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದೇ ರೀತಿಯ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಾಲಘಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಪ್ರದೇಶದ ವೈವಿಧ್ಯತೆ, ನಾಗರಿಕತೆ, ಜೀವನಶೈಲಿ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಗ್ರ ಗೌರವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಶಾಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಂಡಳಿಯು ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿರುವ ತತ್ವಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ. ಇದರ ಸದಸ್ಯತ್ವವು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವರೂಪದ್ದಾಗಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರು, ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಥವಾ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಪಡೆಯುವುದಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಂಡಳಿಯು ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಶಾಶ್ವತ ಸ್ವರೂಪದ್ದಾಗಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರರ್ಥವೇನೆಂದರೆ, ಅದರ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಇತರೇ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳಿಂದ - ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಂಡಳಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಶಿಕ್ಷಣದ ಎಲ್ಲಾ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಸಂಪಾದಕರ ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಈ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಪಿಯರ್ ಬೋಡ್ಯೂ ಅವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಅನುವಾದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾರ್ಟಿನ್ ಮೂನ್ ಅವರಿಗೆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಘವು ಕೃತಜ್ಞವಾಗಿದೆ.